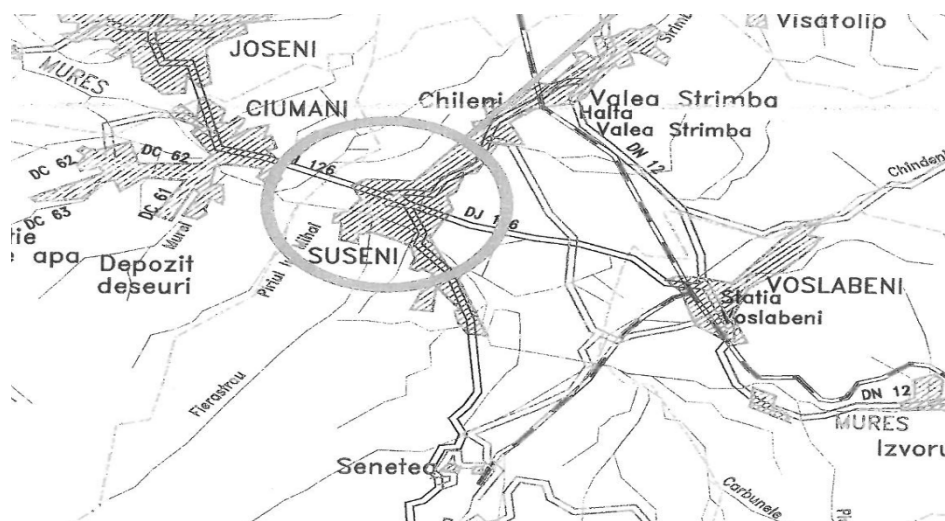

Studiu de Oportunitate

pentru fundamentarea și stabilirea soluțiilor optime de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în Comuna Suseni

CUPRINS

1. Date generale privind Studiul de Oportunitate
 - 1.1 Obiectul Studiului de Oportunitate
 - 1.2 Scopul Studiului de Oportunitate
 - 1.3 Cadrul Legal Aplicabil
 - 1.3.1 Regionalizarea serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare
 - 1.3.2 Cadrul juridic actual
 - 1.3.3 Definirea si scopul serviciilor
 - 1.3.4 Autoritati Competente
 - 1.3.5 Baza legala pentru delegarea gestiunii serviciilor
 - 1.3.6 Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara
 - 1.3.7 Operatorul regional
 - 1.3.8 Contractele de delegare a gestiunii
 - 1.4 Analiza Situatiei Existente
 - 1.4.1.1 Structura sistemului de alimentare cu apa Joseni
 - 1.4.1.2 Structura sistemului de alimentare cu apa Suseni
 - 1.4.2.1 Structura sistemului de colectare a apei uzate Joseni
 - 1.4.2.2 Structura sistemului de colectare a apei uzate Suseni
 - 1.4.3 Operatorul Regional Aquaserv Mures - Maros
 - 1.5 Investitii in sistemele de alimentare cu apa si de canalizare
 - 1.6 Motivarea economico – financiara, juridica, sociala si de mediu care justifica înfiintarea operatorului regional si atribuirea directa a contractului de delegare
 - 1.6.1 Motivarea economico – financiara si juridica
 - 1.6.2 Motivarea sociala
 - 1.6.3 Motivarea pentru protectia mediului
 - 1.7 Cerinte de baza, Identificarea si descrierea riscurilor asociate solutiei optime
 - 1.7.1 Principalele categorii de riscuri sunt reprezentate de:
 - 1.8 Concluzii si recomandari
 - 1.8.1 Recomandari

1. DATE GENERALE PRIVIND STUDIUL DE OPORTUNITATE

1.1 Obiectul Studiului de Oportunitate

Obiectul prezentului studiu de oportunitate este reprezentat de fundamentarea necesitatii si oportunitatii delegarii gestiunii serviciului public de alimentare cu apa si de canalizare, si a stabilirii solutiilor optime de delegare a gestiunii serviciului, pentru urmatoarele activitati ce se vor derula pe teritoriul **comunelor Joseni si Suseni, judetul Harghita**:

- Transportul apei potabile si/sau industriale, inmagazinarea apei, distributia apei potabile si/sau industriale;
- Managementul si operarea Statiilor de Tratare (STA);
- Colectarea, transportul si evacuarea apelor uzate de la utilizatori la statiile de epurare;
- Epurarea apelor uzate si evacuarea apei epurate in emisar;
- Managementul si operarea Statiilor de Epurare Ape Uzate (SEAU);
- Colectarea, evacuarea si tratarea adecvata a deseurilor din gurile de scurgere a apelor pluviale si asigurarea functionalitatii acestora;
- Colectarea, evacuarea si depozitarea namolurilor si a altor deseuri similare derivate din activitatile enumerate mai sus;
- Evacuarea apelor pluviale si de suprafata din intravilanul localitatilor;

Prezentul Studiu de Oportunitate este realizat în conformitate cu prevederile legale cuprinse în principal în urmatoarele:

- Legea nr. 98/2016 privind achizitiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 99/2016 privind achizitiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrari si concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilitati publice, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 241/2006 a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 10/2020 prentu modificarea și completatare Ordonăței Guvernului nr. 71/2002 privin organizarea și funcționarea serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local
- Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 195/2005 privind protectia mediului, cu modificările și completările ulterioarre;

1.2 Scopul Studiului de Oportunitate

Conform Legii nr. 51/2006, în legatura cu decizia de concesionare, Autoritatea Contractanta are obligatia de a pregati un *studiu de oportunitate* necesar fundamentarii fezabilitatii economico-

financiare a proiectului de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apa si de canalizare.

Elaborarea Studiului de Oportunitate privind delegarea gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apa si de canalizare si de management al Statiilor de Tratare Apa, respectiv Statiile de Epurare a Apelor Uzate, are drept scop:

- dimensionarea tehnica si umana a viitorilor operatori ai serviciilor publice de alimentare cu apa si de canalizare.
- dimensionarea parametrilor de performanta si costurile necesare pentru realizarea unui serviciu calitativ.
- identificarea investitiilor necesare din punctul de vedere al delegarii gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apa si de canalizare.
- stabilirea duratei contractelor incluzand perioada de amortizare a investitiilor ce se vor realiza.

Studiul de oportunitate va trebui sa demonstreze, în principal, ca:

- proiectul este fezabil si realizabil;
- proiectul raspunde cerintelor si politicilor autoritatilor publice;
- are luate în considerare diverse alternative ale proiectelor;
- varianta în care proiectul este prevazut a fi realizat prin atribuirea unui contract de concesiune a serviciilor de management este mai avantajoasa decât prin atribuirea unui contract de servicii sau construire-operare;
- proiectul beneficiaza de sustinere financiara / flux numerar;
- daca va fi cazul, care ar putea fi contributia Autoritatii Contractante.

1.3 Cadrul Legal Aplicabil

1.3.1 Regionalizarea serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare

În conformitate cu Tratatul de Aderare la Uniunea Europeana, România si-a asumat obligatii care implica investitii importante în serviciile de alimentare cu apa si de canalizare în vederea conformarii cu standardele de mediu ale UE.

Înfiintarea operatorilor regionali (OR) si implicit delegarea gestiunii serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare catre acestia a constituit un proces esential pentru asigurarea respectarii în termenii stabiliti a *acquis*-ului comunitar si, de asemenea, pentru dezvoltarea capacitatii de absorbtie a fondurilor si de implementare a viitoarelor proiecte de investitii.

Scopul procesului de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare a fost acela de a asista autoritatile locale în crearea operatorilor regionali pentru serviciile de alimentare cu apa si de canalizare si în întarirea capacitatii autoritatilor locale de a controla în mod eficient activitatile acestora.

Principalele avantaje ale operarii serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare la nivel regional sunt:

- Furnizarea serviciilor la nivel regional prin sisteme integrate si cu un management mai profesionist duce în timp la reducerea risipei de apa, promovarea conservarii resurselor, minimizarea investitiilor si protectia surselor de apa;
- Cresterea capacitatii de pregatire si implementare a proiectelor de investitii precum si a capacitatii de negociere a finantarii;
- Îmbunatatirea calitatii serviciilor furnizate, a relatiei cu clientii si a perceptiei acestora privind operatorii;
- Realizarea de economii de scara cu impact asupra eficientizarii anumitor categorii de costuri: centralizarea activitatii de facturare si managementul financiar, unitatea de implementare a proiectului la nivel central, managementul laboratoarelor la nivel centralizat, etc.;
- Conducerea activitatii prin folosirea instrumentelor de management moderne si eficiente si reducerea implicarii factorului politic în desfasurarea activitatii.

Regionalizarea se realizeaza prin intermediul a trei elemente institutionale:

- **Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara (ADI)** care primeste un mandat din partea membrilor sai pentru a exercita pentru si în numele lor atributiile si responsabilitatile legate de serviciile acestora de alimentare cu apa si de canalizare, precum si drepturi de control asupra OR;
- **Operatorul Regional (OR)** - o societate comerciala cu capital social public, înfiintata de toti sau de o parte din membrii ADI, caruia i se atribuie în mod direct contractul de delegare a gestiunii, cu respectarea regulilor „in-house”;
- **Contractul de delegare** a gestiunii serviciilor. Unitatile administrativ-teritoriale prin autoritatile administratiei publice locale, membre ADI, toate sau o parte actionari OR, delega împreuna, prin ADI, gestiunea serviciilor lor de alimentare cu apa si de canalizare catre OR printr-un contract unic de delegare a gestiunii.

Relatia dintre aceste entitati este reglementata prin Statutul ADI, Actul Constitutiv al OR si Contractul de Delegare a gestiunii.

Rolul Autoritatilor Locale (AL) în acest proces se reflecta prin participarea cu aport la capitalul social al OR, aprobarea Actului Constitutiv al OR, precum si Actului Constitutiv si Statutului ADI prin care aceasta din urma este învestita sa exercite o serie de atributii, drepturi si obligatii pentru si în numele unitatilor administrativ-teritoriale membre.

1.3.2 Cadrul juridic actual

Rezultatul urmarit prin procesul de regionalizare în domeniul apei si apei uzate vizeaza realizarea angajamentelor ce deriva din directivele europene privind epurarea apelor uzate (Directiva 91/271/CEE) si calitatea apei destinate consumului uman (Directiva (UE) nr. 2184/2020) respectiv:

- **ape uzate urbane colectate si epurate** (din perspectiva încarcarii organice biodegradabile) **pentru toate aglomerarile mai mari de 2.000 I.e. si**
- **serviciu public de alimentare cu apa potabila**, controlata microbiologic, în conditii de siguranta si protectie a sanatatii, **extins la populatia din localitatile cu peste 50 locuitori.**

Indeplinirea angajamentelor asumate de catre Romania in procesul de negociere pentru Capitolul 22 – Mediu implica realizarea unor proiecte de investitii majore in infrastructura de mediu.

La nivel de tara, s-au elaborat Documente Nationale Stategice: Planul National de Dezvoltare, Cadrul National Strategic de Referinta pentru perioada de programare 2007-2013, Programul Operational Sectorial de Mediu 2007 – 2013, Acordul de Parteneriat si Programul Operational Infrastructura Mare, acesta din urma fiind programul care continua, in etapa 2014-2020, investitiile in sectorul de mediu.

La nivel regional, s-au elaborat Planuri Locale pentru Protectia Mediului (PLAM), Planuri Regionale de Dezvoltare si Master Planuri sectoriale pe diverse categorii de activitati, iar la nivel local toti agentii economici au fost obligati sa elaboreze si sa aprobe planuri de conformare.

In prezent, pentru asigurarea indeplinirii conditionalitatilor la nivelul Tratatului de Aderare, se deruleaza urmatoarele programe:

1.3.3 Definirea si Scopul Serviciilor

Legea nr. 51/2006 defineste serviciile comunitare de utilitati publice ca totalitatea actiunilor si activitatilor reglementate prin care se asigura satisfacerea nevoilor de utilitate si interes public general ale colectivitatilor locale, printre care se afla si serviciul de salubritate a localitatilor.

Serviciile comunitare de utilitati publice sunt/vor fi înfiintate, organizate si furnizate/prestate la nivelul comunelor, oraselor, municipiilor, judetelor, si, dupa caz, în conditiile legii, la nivelul subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor, sub conducerea, coordonarea, controlul si responsabilitatea autoritatilor administratiei publice locale.

Prin Tratatul de Aderare România si-a asumat obligatia sa asigure alimentarea cu apa potabila de calitate, conform cu cerintele Directivei (UE) nr. 2184/2020, precum si colectarea si epurarea adecvata a apelor uzate, conform cu Directiva 91/271/CEE.

Obiectivul general este imbunatatirea infrastructurii de apa si apa uzata în aria de operare, în scopul indeplinirii obligatiilor de conformare prevazute în Tratatul de Aderare.

Obiectivele specifice sunt:

- Conformarea cu Directiva (UE) nr. 2184/2020 privind calitatea apei destinate consumului uman
- Conformarea cu Directiva UE 91/271/CEE, privind colectarea si tratarea apelor uzate menajere.

1.3.4 Autoritati competente

In pocesul de regionalizare a activitatilor aferente serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare, principalele competente si responsabilitati revin autoritatilor administratiei publice locale, ADI si ANRSC.

Autoritatile administratiei publice locale

Conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 241/2006, dispozitiile prezentei legi se aplica serviciului public de alimentare cu apa si de canalizare organizat la nivelul comunelor, oraselor, municipiilor, judetelor sau, dupa caz, al asociatiilor de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 241/2006, activitatile componente ale serviciului de alimentare cu apa si de canalizare se infiinteaza, se organizeaza si se gestioneaza sub conducerea, coordonarea, controlul si responsabilitatea autoritatilor administratiei publice locale si are drept scop alimentarea cu apa, canalizarea si epurarea apelor uzate pentru toti utilizatorii de pe teritoriul localitatilor.

Autoritatile deliberative ale unitatilor administrativ-teritoriale au competenta exclusiva, ce poate fi exercitata si prin intermediul Asociatiilor de Dezvoltare Intercomunitara (ADI) cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare, în conditiile Legii nr. 51/2006 astfel cum a fost recent modificata si completata, în numele si pe seama unitatilor administrativ-teritoriale asociate, în baza mandatului acordat acestora, în tot ceea ce priveste:

- aprobarea strategiilor locale de înfiintare, organizare, gestiune si functionare a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare;
- aprobarea programelor de investitii privind înfiintarea, dezvoltarea, modernizarea si reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului;
- aprobarea regulamentelor si a caietelor de sarcini ale serviciului;
- adoptarea modalitatii de gestiune si aprobarea documentatiilor de organizare si derulare a procedurilor de delegare a gestiunii;
- aprobarea indicatorilor de performanta ai serviciului.

În anumite cazuri, judetele si nu municipiile/orasele sau comunele pot avea competente exclusive si responsabilitate privind anumite activitati componente ale serviciului public de alimentare cu apa si de canalizare, în acest caz, judetul fiind de asemenea proprietarul infrastructurii aferente.

Competentele specifice ale autoritatilor administratiei publice locale privind serviciile publice locale, care includ si serviciul de alimentare cu apa si de canalizare, sunt reglementate de Codul administrativ aprobat prin OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, care defineste cadrul legal general al autonomiei locale, precum si organizarea si functionarea administratiei publice locale.

OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ prevede că două sau mai multe unități administrativ-teritoriale au dreptul ca, în limitele competenței autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, formând asociații de dezvoltare intercomunitară, cu personalitate juridică, de drept privat, în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice.

Aceste asociații sunt guvernate de legea serviciilor comunitare de utilitati publice nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, iar în ceea ce priveste aspectele nereglementate de Legea nr. 51/2006, vor fi aplicabile prevederile legii generale aplicabila asociațiilor de drept privat, respectiv O.G. nr. 26/2000 privind asociatiile si fundatiile, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea Nationala de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitati Publice (ANRSC)

Autoritatile administratiei publice locale sunt responsabile de organizarea si functionarea serviciilor publice locale, însa exista la nivel central un organism competent, care este A.N.R.S.C - Autoritatea Nationala de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitati Publice.

A.N.R.S.C. are o serie de competente legate de servicii, mai ales în ceea ce priveste:

- Acordarea licentelor de operare operatorilor, care sunt indispensabile pentru ca acestia sa poata furniza/presta serviciul si sa li se poata atribui contracte de delegare a gestiunii;

- Elaborarea si stabilirea regulamentelor-cadru si a caietelor de sarcini cadru, obligatorii ca cerinte minimale pentru autoritatile administratiei publice locale si ADI atunci când acestea elaboreaza ,si aproba regulamentele si caietele de sarcini pentru servicii aplicabile la nivel local;
- Monitorizarea îndeplinirii indicatorilor de performanta (nivelurile de servicii), a regulilor aplicabile în materie de licente, a reglementarilor tarifare etc.

Este important de observat ca A.N.R.S.C., pe lângă rolul sau de autoritate de reglementare, are si competenta de a aplica sanctiuni (inclusiv retragerea licentei de operare ceea ce duce la încetarea contractului de delegare a gestiunii atribuit unui astfel de operator) acelor operatori care nu respecta prevederile legale si reglementare monitorizate de A.N.R.S.C., precum si autoritatilor administratiei publice locale în cazul atribuirii de contracte de delegare a gestiunii fara respectarea prevederilor legale aplicabile.

Mai mult, trebuie mentionat ca pe lângă autoritatile competente indicate mai sus, o serie de alte autoritati joaca, direct sau prin intermediul organismelor lor teritoriale, un rol, mai mult sau mai puțin semnificativ, în monitorizarea si supervizarea sectorului serviciilor de salubritate. Acestea sunt, în special:

- Ministerul Mediului (ex: autorizatiile de mediu);
- Ministerul Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse (ex: protectia muncii);
- Ministerul Sanatatii Publice;
- Ministerul Economiei si Finantelor (ex: auditul).

1.3.5 Baza legala pentru delegarea gestiunii serviciilor

Gestiunea serviciilor comunitare de utilitati publice priveste organizarea, functionarea si controlul furnizarii/prestarii serviciilor comunitare de utilitati publice conform conditiilor stabilite de autoritatile administratiei publice locale.

Gestiunea serviciului de alimentare cu apa si de canalizare poate fi organizata în doua modalitati, alegerea fiind facuta printr- o decizie a autoritatilor administratiei publice locale:

- **Gestiune directa**, realizata prin intermediul unor operatori de drept public sau privat si anume
 - a) servicii publice de interes local sau județean, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale sau consiliilor județene, după caz, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;
 - b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective
- **Gestiune delegata**, definita ca o modalitate de management prin care autoritatile administratiei publice locale sau dupa caz ADI atribuie unuia sau mai multor operatori (societati comerciale) gestiunea propriu-zisa a serviciului, respectiv administrarea si exploatarea sistemelor de salubritate aferente acestuia, în baza unui contract de delegare a gestiunii.

Aceste doua modalitati sunt prevazute de legislatia actuala, respectiv Legea serviciilor comunitare de

utilitati publice nr. 51/2006 si Legea serviciului de alimentare cu apa si de canalizare nr. 241/2006.

Modalitatea de gestiune a serviciilor comunitare de utilitati publice se stabileste prin hotarâri ale autoritatilor deliberative ale unitatilor administrativ-teritoriale, în functie de natura si starea serviciului, de necesitatea asigurarii celui mai bun raport pret/calitate, de interesele actuale si de perspectiva ale unitatilor administrativ-teritoriale, precum si de marimea si complexitatea sistemelor de utilitati publice.

Noile prevederi legale din Legea nr. 51/2006 definesc delegarea gestiunii unui serviciu comunitar de utilitati publice ca actiunea prin care o unitate administrativ-teritoriala atribuie unuia sau mai multor operatori licentiati gestiunea unui serviciu sau a unei activitati componente a serviciului, a carei responsabilitate revine respectivei unitati administrativ-teritoriale, precum si concesiunea infrastructurii aferente; delegarea gestiunii unui serviciu comunitar de utilitati publice implica dreptul si obligatia operatorului de a administra si exploata infrastructura aferenta serviciului/activitatii delegat(e).

Delegarea gestiunii poate fi facuta de asemenea de catre ADI cu obiect de activitate serviciile de utilitati publice, în numele si pe seama unitatilor administrativ-teritoriale membre, în temeiul mandatului ce i-a fost conferit de acestea.

Indiferent de modalitatea de gestiune adoptata (gestiune directa sau delegata), activitatile specifice componente ale serviciului de alimentare cu apa si de canalizare sunt organizate si se desfasoara pe baza regulamentului serviciului si a caietului de sarcini, aprobate prin hotarâre a Consiliului Local, Consiliului Judetean sau a Asociatiei de Dezvoltare Intercomunitara, dupa caz, elaborate în conformitate cu regulamentul-cadru, respectiv cu caietul de sarcini-cadru, elaborate si aprobate de A.N.R.S.C. prin ordin.

Operatorii își pot desfasura activitatea doar în baza licentei emise de A.N.R.S.C, prestarea serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare fara licenta sau în baza unei licentei a carei perioada de valabilitate a expirat fiind interzisa, indiferent de modalitatea de gestiunea adoptata.

În plus, operatorii serviciului de alimentare cu apa si de canalizare care participa la procedurile organizate pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciului trebuie sa dovedeasca capacitatea lor tehnica si organizatorica, calificarea personalului si existenta echipamentelor tehnice, în vederea garantarii capacitatii lor de a furniza serviciul la nivelul parametrilor calitativi si cantitativi prevazuti in Regulamentul serviciului de alimentare cu apa si de canalizare si pentru toate tipurile de activitati contractate.

1.3.6 Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara

Conform OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, Asociatiile de Dezvoltare Intercomunitara sunt structuri de cooperare care au personalitate juridica, organizate în baza legii dreptului privat (create ca urmare a prevederilor Ordonantei Guvernului nr. 26/2000 privind asociatiile si fundatii), având statutul de utilitate publica. ADI primeste mandat special de la unitatile administrative-teritoriale membre si actioneaza în numele si pentru acestea cu scopul de a satisface nevoile de interes general ale comunitatilor asociate privitoare la reglementarea organizationala, finantare, exploatare, monitorizare si gestiune a serviciilor publice locale, sub proprie raspundere.

O ADI este înfiintata de unitati administrative-teritoriale în scopul realizarii în comun a anumitor proiecte de dezvoltare de interes regional sau zonal sau al furnizarii în comun a anumitor servicii

publice. Aceste unitati administrative-teritoriale sunt aceleasi cu cele care delegea managementul serviciului de apa si de canalizare catre OR.

ADI este principalul interlocutor al OR ca interfata de discutii si cu rol de coordonare si va reprezenta interesele comune ale membrilor sai în ceea ce priveste serviciile de alimentare cu apa si de canalizare, în principal:

- Strategia comuna de dezvoltare;
- Semnarea si monitorizarea Contractului de Delegare;
- Politica tarifara;
- Controlul activitatii si performantelor OR.

ADI exercita, în numele si pe seama municipalitatilor membre, anumite competente si prerogative, drepturi si obligatii ale acestora, în temeiul mandatului pe care acesti membri îl acorda ADI prin statutul sau.

Pentru realizarea obiectivelor Asociatiei, unitatile administrativ-teritoriale membre au mandatat Asociatia sa exercite în numele si pe seama lor urmatoarele atributii legate de serviciul de alimentare cu apa si de canalizare:

- a. sa elaboreze si sa aprobe strategia de dezvoltare, programele de reabilitare, extindere si modernizare a infrastructurii existente aferente serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare, programele de creare a unor noi infrastructuri precum si programele de mediu;
- b. sa consulte asociatiile de utilizatori pentru a stabili politicile si strategiile locale si modalitatile de organizare si functionare a serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare si sa informeze periodic utilizatorii în legatura cu situatia serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare si politicile de dezvoltare a acestuia;
- c. sa elaboreze si sa aprobe urmatoarele documente:
 - i. studiile de oportunitate pentru delegarea gestiunii activitatilor componente ale serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare;
 - ii. documentatia de licitatie (inclusiv conditiile de participare si criteriile de selectie a operatorilor) organizate în vederea atribuirii contractelor de delegare a gestiunii privind serviciile de alimentare cu apa si de canalizare,
 - iii. caietele de sarcini si regulamentul consolidat si armonizat ale serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare;
- d. sa numeasca membrii comisiilor de licitatie, pentru procedurile de licitatie publica organizate în vederea atribuirii contractelor de delegare a gestiunii activitatilor mentionate mai sus la lit.c) pct.(i);
- e. sa monitorizeze si sa controleze respectarea obligatiilor si responsabilitatilor asumate de catre operatori în cadrul contractelor de delegare, în baza si conform prevederilor acestor contracte, cu privire la:
 - i. modul de respectare si de îndeplinire a obligatiilor contractuale asumate de catre operatori, în special în respectarea indicatorilor de performanta si în relatia cu utilizatorii;
 - ii. modul de administrare, exploatare, întretinere si mentinere în functiune, dezvoltare si

modernizare a infrastructurii aferente serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare, cu accent pe exploatarea eficienta si sigura a infrastructurii aferente serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare si a altor bunuri ce apartin patrimoniului public/privat al unitatii administrativ-teritoriale, afectate Serviciilor;

iii. modul în care se asigura protectia mediului si a patrimoniului public.

iv. modul în care se asigura protectia utilizatorilor.

- f. sa aplice masurile corective mentionate în contractele de delegare aplicabile, în situatia în care operatorii nu respecta nivelul indicatorilor de eficienta si de performanta la care s-a obligat;
- g. sa medieze conflictele dintre utilizatori si operatori la cererea uneia dintre partile contractului de prestare/furnizare de servicii;
- h. sa stabileasca o politica tarifara coerenta la nivelul întregii arii deservite; începând de la data stabilirii unui tarif unic pentru serviciile de alimentare cu apa si de canalizare, sa aprobe acest tarif în numele si pe seama membrilor ADI implicati.

1.3.7 Operatorul Regional

Operatorul Regional este o societate comerciala, detinuta de toate sau de o parte dintre UAT-urile membre ADI, catre care se delegea managementul serviciilor de apa si de canalizare prin intermediul Contractului de Delegare.

În conformitate cu prevederile în vigoare ale Legii societăților nr. 31/1990, republicat cu modificările și completările ulterioare și ale OUG nr. 57/2019 privind Codul administrative, cu modificările și completările ulterioare, un astfel de Operator Regional comun este înfiintat ca o societate comerciala având ca asociati unitatile administrativ teritoriale care sunt în acelasi timp si membri ADI.

Astfel Societatea Aquaserv Maros SRL este operatorul regional și prestator al serviciului de apă și canalizare în Comuna Joseni și Comuna Suseni.

1.3.8 Contractul de Delegare a Gestiunii

Delegarea managementului serviciilor este fundamentul organizarii institutionale si operationale a managementului serviciului de alimentare cu apa si de canalizare si este destinata sa:

- ofere o relatie echilibrata între autoritatile locale si Operatorul Regional,
- concentreze Contractul de Delegare pentru pregatirea, finantarea si executarea Planului de investitii ca baza pentru întarirea performantei operatorului,
- conduca aspectele cheie pentru o gestionare eficienta, dinamica si durabila a sistemului de apa si de canalizare, în special în ceea ce priveste:
 - Sistemul de management al patrimoniului si de provizionare financiara,
 - Sistemul de reglare a tarifelor,
 - Procesele de control si raportare.

Contractul de Delegare stabileste drepturile si obligatiile specifice fiecarei parti cu privire la dezvoltarea programelor de investitii si la atingerea nivelurilor de performanta a serviciului. Operatorul regional este numita sa gestioneze, opereze, întretina, îmbunatateasca, reînnoiasca si

extinda, acolo unde este cazul, toate activele publice desemnate în contract, pe riscul sau referitor la platile (tarifele) facute de consumatori, care fac obiectul, si în conformitate cu, prevederile contractului. Proprietatea asupra activelor publice si responsabilitatea pentru furnizarea corespunzatoare a serviciilor de apa si de canalizare la un cost accesibil ramân la Autoritatile Locale.

Contractul de Delegare este un angajament pe termen lung, care depinde de perioada de timp în care se amortizeaza investitiile executate de OR. Politica tarifelor are ca scop recuperarea totala a costurilor si ea este fixata de OR în conformitate cu reglementarile aplicabile stipulate de ANRSC, sub incidenta controlului si acceptarii unitatii administrativ teritoriale. Riscurile comerciale si de finantare sunt preluate de OR.

Contractele de delegare a gestiunii - aspecte juridice detaliate

Conform Legii nr. 241/2006, cu modificarile si completarile ulterioare, regimul contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare si procedura pentru atribuirea acestora sunt stabilite de autoritatile locale conform prevederilor Legii nr. 98/2016, respectiv 99/2016. Exista *doua tipuri de contracte privind serviciile*:

1. **contractul de servicii** definit de Legea nr. 98/2016, art. 3 alin. (1) lit. o) ca fiind acel contract de achizitie publica, altul decât contractul de lucrari sau de furnizare; si
2. **contractul de concesiune de servicii** definit de Legea nr. 99/2016 art. 3 alin.(1) lit. n), art.7 alin. (1) si (2), ca fiind contractul care are aceleasi caracteristici ca si contractul de servicii, cu deosebirea ca în contrapartida serviciilor prestate contractantul, în calitate de concesiionar, primeste din partea autoritatii contractante, în calitate de concedent, dreptul de a exploata serviciile pe o perioada determinata sau acest drept însoțit de plata unei sume de bani prestabilite.

Criteriul ce va fi luat în considerare în scopul calificarii unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de alimentare cu apa și de canalizare ca un contract de servicii sau contract de concesiune de servicii trebuie sa fie cel al sistemului de remunerare a operatorului folosit. Prin urmare contractele de delegare care prevad un sistem de taxe locale trebuie sa fie calificate drept contracte de servicii, *iar acele contracte care prevad un sistem de tarife trebuie sa fie calificate drept contracte de concesiune de servicii.*

Indiferent de procedura care este organizata pentru atribuirea contractului, acesta va purta în toate cazurile titlul de "**contract de delegare a gestiunii**" deoarece acesta este termenul utilizat de Legea nr. 51/2006. Conform acestei legi, organizarea si desfasurarea procedurilor de atribuire a contractului de delegare a gestiunii pentru serviciile de utilitati publice se fac in baza unei documentatii de atribuire elaborate de delegator, dupa caz, in conformitate cu dispozitiile Legii nr. 98/2016, Legii nr. 99/2016 si Legii nr. 100/2016.

Astfel, pentru serviciul de alimentare cu apa si de canalizare, reglementarile aplicabile pentru organizarea procedurii de atribuire sunt urmatoarele:

- Legea nr. 98/2016, în cazul contractelor de servicii, respectiv
- Legea nr. 99/2016, de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii.

În plus, în elaborarea documentatiei de licitatie, trebuie respectate prevederile legii nr. 51/2006, care în art. 29 alin. (11) lit. a) – v) enumera clauzele minime pe care trebuie sa le cuprinda un contract de delegare a gestiunii:

- denumirea partilor contractante;

- obiectul contractului;
- durata contractului;
- aria teritoriala pe care se vor presta serviciile;
- drepturile si obligatiile partilor contractante cu privire la furnizarea / prestarea serviciului, continutul si durata obligatiilor de serviciu public;
- modul de repartizare a riscurilor intre parti, in cazul contractelor de concesiune;
- natura oricaror drepturi exclusive sau speciale acordate delegatului;
- sarcinile si responsabilitatile partilor cu privire la investitii / programe de investitii pentru modernizari, reabilitari, obiective noi, extinderi, inclusiv modul de finantare a acestora;
- indicatorii de performanta privind calitatea si cantitatea serviciului, stabiliti prin caietul de sarcini si regulamentul serviciului, si modul de evaluare si cuantificare a acestora, conditii si garantii;
- tarifele practicate si procedura de stabilire, modificare sau ajustare a acestora;
- modul de facturare a contravalorii serviciilor furnizate/prestate;
- nivelul redeventei sau al altor obligatii, dupa caz;
- raspunderea contractuala;
- forta majora;
- conditiile de revizuire a clauzelor contractuale;
- conditiile de restituire sau repartitie, dupa caz, a bunurilor, la încetarea din orice cauza a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a investitiilor realizate;
- mentinerea echilibrului contractual;
- conditiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii;
- administrarea patrimoniului public si privat preluat;
- structura fortei de munca si protectia sociala a acesteia;
- alte clauze convenite de parti, dupa caz.

De asemenea, conform art. 29 alin. (10) din aceeași lege, contractul de delegare a gestiunii are următoarele *anexe obligatorii*:

- caietul de sarcini privind furnizarea/prestarea serviciului;
- regulamentul serviciului;
- inventarul bunurilor mobile si imobile, proprietate publica sau privata a unitatilor administrativ- teritoriale aferente serviciului;
- procesul-verbal de predare-preluare a bunurilor prevazute la lit.c).

Clauzele enumerate la art. 29 alin. (11), astfel cum sunt mentionate mai sus, reprezinta partea contractuala efectiva a contractului de delegare, în vreme ce anexele prevazute de art. 29 alin. (10) reprezinta partea reglementara a contractului. Anexele pot fi modificate de catre delegatar, cu consultarea operatorilor si în cazul în care ca urmare a acestor modificari echilibrul contractual este afectat, operatorul poate fi îndreptatit sa primeasca compensatii corespunzatoare.

Un alt aspect legat de documentatia de licitatie se refera la unul dintre documentele necesare în pregatirea procedurii organizate pentru atribuirea contractului. În acest sens, conform art. 29 alin. (2) din Legea nr. 51/2006, delegarea gestiunii serviciilor de utilitati publice, respectiv operarea, administrarea si exploatarea sistemelor de utilitati publice aferente, se poate face pentru toate sau numai pentru o parte dintre activitatile componente ale serviciilor, pe baza unor analize tehnico - economice si de eficienta a costurilor de operare, concretizate într-un *studiu de oportunitate*; iar potrivit art. 32 alin. (2) în vederea încheierii contractelor de delegare a gestiunii, autoritatile administratiei publice locale sau, dupa caz, asociatiile de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciile de utilitati publice vor asigura elaborarea si vor aproba, în termen de 6 luni de la luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciilor ori de la primirea unei propuneri formulate de un investitor interesat, un *studiu de oportunitate* pentru fundamentarea si stabilirea solutiilor optime de delegare a gestiunii serviciilor, precum si documentatia de atribuire a contractului de delegare a gestiunii.

Totodata aplicarea prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii prevazute în Legea nr. 100/2016, prevad obligatia de a elabora si de a aproba un studiu de fundamentare care sa se axeze pe analiza unor elemente relevante în care se includ: aspectele generale, fezabilitatea tehnica, fezabilitatea economica si financiara, aspectele de mediu, aspectele sociale si aspectele institutionale ale proiectului în cauza.

Consideram ca în cazul unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de alimentare cu apa si de canalizare, atribuit conform procedurii aplicabile contractelor de concesiune, studiul de oportunitate prevazut de legea nr. 51/2006 trebuie sa fie conform cu cerintele impuse pentru studiul de fundamentare, chiar daca denumirea sa va fi tot aceea de „studiu de oportunitate”.

Pentru contractele de delegare a gestiunii atribuite conform procedurii pentru contractele de servicii, elaborarea si aprobarea unui studiu de oportunitate este obligatorie, în baza prevederilor legii nr.51/2006, chiar daca pentru aceasta procedura Legea nr. 99/2016 nu face nici o referire la acest document.

Tipul de contract de delegare a gestiunii	Legile nr.51/2006 si 241/2006 (indiferent de tipul de contract)	Legi achizitii publice aplicabile
Contracte de Servicii	Art. 30 si 32 din Legea serviciilor comunitare de utilitati publice, nr.51/2006.	Legea 98/2016 Art.7, alin.(1) Legea 99/2016 Art.4, alin.(2), lit. (a)
Contracte de Concesiune	Art.13 alin.(3) din Legea serviciului de alimentare cu apa si de canalizare, nr.241/2006	Legea 100/2016

Tab.1 – Principalele prevederi legale aplicabile procedurii de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii

Printre clauzele pe care trebuie sa le cuprinda aceste contracte de delegare a gestiunii se numara si clauzele referitoare la tarife si/sau taxe, conform legislatiei aplicabile. În acest sens precizam ca Legea nr. 241/2006, cu modificarile si completarile ei ulterioare, contine principalele prevederi privind

fundamentarea diferitelor tarife si taxe aplicabile pentru serviciul de alimentare cu apa si de canalizare, precum si principiile ce trebuie respectate în vederea stabilirii, ajustarii si modificarii acestora.

Fundamentarea nivelului tarifelor/taxelor trebuie sa indeplineasca prevederile art. 35 alin. (6) lit. a - e din legea nr. 241/2006, iar alin. (7), prevede conditiile de stabilire, ajustare sau modificare a preturilor si tarifelor:

- a) sa acopere costul justificat economic al furnizarii / prestarii serviciului;
- b) sa asigure functionarea eficienta si in siguranta a serviciului, protectia si conservarea mediului, precum si sanatatea populatiei;
- c) sa descurajeze consumul excesiv si sa incurajeze investitiile de capital;
- d) sa garanteze respectarea autonomiei financiare a operatorului;
- e) sa garanteze continuitatea serviciului.

La calculul tarifelor si taxelor trebuie sa fie luate în considerare de asemenea si principiul tarifierii echitabile, corelata cu calitatea si cantitatea serviciului prestat, stabilite în art. 4, art. 5 si art. 8 din legea nr. 241/2006, precum si criteriul gradului de suportabilitate al populatiei.

Tarifele pot fi:

- *ajustate*, în raport cu evolutia generala a preturilor si tarifelor din economie;
- *modificate*, în situatiile de schimbare semnificativa a echilibrului contractual.

Consiliile locale au competenta sa aprobe taxe speciale pentru servicii de alimentare cu apa si de canalizare si sa aprobe stabilirea, ajustarea ori modificarea tarifelor propuse de operator în conformitate cu normele metodologice elaborate si aprobate de A.N.R.S.C. În acest sens A.N.R.S.C. a emis Ordinul nr. 65/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a preturilor / tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apa si de canalizare.

Consiliile locale pot mandata ADI, prin statutul acesteia, sa exercite aceste competente, astfel cum prevede legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare ADI are de asemenea un rol foarte important în stabilirea unei politici tarifare coerente, în scopul armonizarii tarifelor si taxelor aplicabile pe raza de competenta teritoriala a unitatilor administrativ-teritoriale membre.

Mentionam ca pentru evaluarea nivelului tarifelor este recomandabil a se folosi metodologia de stabilire, ajustare si modificare a tarifelor aprobata de ANRSC, cu precizarea ca sarcina acestei verificari revine autoritatilor administratiei publice locale, deoarece ANRSC nu are competente în acest sens.

Conform Curtii Europene de Justitie (CEJ - jurisprudenta *Teckal* si *Coname*), regulile de drept comunitar privind licitatiile pot sa nu fie aplicate atunci când urmatoarele conditii, denumite regulile „*in-house*”, sunt respectate simultan:

- autoritatea publica care este Delegatar controleaza Operatorul ca si când acesta ar fi propriul sau departament (criteriul „*controlului similar*”) - acest criteriu a fost extins cu conditia suplimentara ca operatorul sa aiba **capital integral public** pe toata perioada în care Contractul de Delegare este în vigoare;
- Operatorul își desfășoară esențialul activității sale în relație cu autoritatea publică și cu autoritățile publice care îl controlează (criteriul „*activității exclusive*”).

1.4 Analiza Situației Existente

Pe baza Hotărârii Consiliului Local nr. 21 din 07.04.2020 sa aprobat constituirea Asociației de dezvoltare intercomunitară de utilități publice pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare "Aguaserv Maros-Mureș", respectiv prin Hotărârea Consiliului Local nr. 25 din 7.04.2020 sa aprobat înființarea operatorului regional al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare SC Aqauserv Maros Srl.

În baza Contractului de delegare a gestiunii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare nr. 4/14.01.2021 – ADI Aquaserv Maros-Mures, operatorul regional a realizat gestiunea acestor servicii timp de cinci ani.

Ținând cont de prevederile Capitolului nr. 9, art 9.1. durata Contractului de delegare este încheiat pe o perioadă de 5 ani. Dat fiind faptul că acest contract va expira, pentru asigurarea continuității serviciului sunt necesare parcurgrea etapei de delegare și de contractare.

1.4.1.1. Structura sistemului de alimentare cu apa Joseni

Localitate	Facilitati			
Joseni Borzont	Anul punerii în funcțiune a sistemului de alimentare		2004	
	Natura sursei de apa	subterane de foraje	0	
		de suprafata- nr de captari	Sistem Gheorgheni	
	Satia de tratare	capacitate	0	
	Lungimea conductelor de aducțiune		6,102 km	
	Rezervoare de înmagazinare		Numar	1
			Capacitate de stocare	500 mc
	Reseaua de distribuție		Lungimea rețelei de distribuție	32.980 km
			Presiunea medie (Bar)	6
	Pompare		Statii de pompare	1
			Statii de hidrofor	0
	Numar de hidranti		23	
Numar de cismele stradale		2		

1.4.1.2 Structura sistemului de alimentare cu apa Suseni

Localitate	Facilitati		
Suseni	Anul punerii în funcțiune a sistemului de alimentare		2004
	Natura sursei de apa	subterane de foraje	1 – Suseni, str. Maistru nr. 2

		<i>de suprafata- nr de captari</i>	1 - Sistem Gheorgheni	
	<i>Satia de tratare</i>	<i>capacitate</i>	5,5 l/sec	
	<i>Lungimea conductelor de aductiune</i>		5,5 km	
	<i>Rezervoare de înmagazinare</i>		<i>Numar</i>	2
			<i>Capacitate de stocare</i>	500 mc + 600 mc
	<i>Reseaua de distributie</i>		<i>Lungimea retelei de distributie</i>	23.12 km
			<i>Presiunea medie (Bar)</i>	6
	<i>Pompare</i>		<i>Statii de pompare</i>	1
			<i>Statii de hidrofor</i>	0
	<i>Numar de hidranti</i>		23	
	<i>Numar de cismele stradale</i>		0	

1.4.2.1 Structura sistemului de colectare a apei uzate Joseni

<i>Localitate</i>	<i>Facilitati</i>			
Joseni Borzont	<i>Anul punerii în functiune a sistemului de colectare</i>		2005	
	<i>tSatia de Epurare</i>	<i>Capacitate (PE)</i>	15000	
		<i>Debit de proiectare l/s Q zi max</i>	2400	
	<i>Lungimea retelei de canalizare</i>		<i>Menajer</i>	39.078 km
			<i>Pluvial</i>	0
			<i>Mixt</i>	0
	<i>Lungimea colectoarelor principale</i>		5981	
<i>Statii de pompare ape uzate (nr)</i>		10		

	Populație conectată	4180
--	----------------------------	-------------

1.4.2.2 Structura sistemului de colectare a apei uzate Suseni

Localitate	Facilitati		
Suseni	Anul punerii în funcțiune a sistemului de colectare	2006	
	Stia de Epurare	Capacitate (PE)	Joseni
		Debit de proiectare I/s Q zi max	
	Lungimea rețelei de canalizare	Menajer	37.066 km
		Pluvial	0
		Mixt	0
	Lungimea colectoarelor principale	3125	
	Statii de pompare ape uzate (nr)	16	
Populație conectată	3375		

**Calcul estimative al valorii serviciului public de alimentare cu apa și de canalizare
Tarif avizat de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități
Publice Aviz nr. 12329/13.11.2025**

SERVICIU	FARA TVA	CU TVA
APA POTABILA	2.33	2.59
DISTRIBUTIE	3.39	3.76
CANALIZARE EPURARE	6.79	7.54
TOTAL		13.89
Ciunami transp epurare	1.34	1.49

Calcul estimativ al cantităților și valorilor serviciului public de alimentare cu apa si de canalizare

Denumire localități	Apa potabilă [mc/an]	P.U. Apa potabilă [lei] cu TVA	Valoare apă potabilă [lei/an]	Canalizare [mc/an]	P.U. Canalizare [lei] cu TVA	Valoare canalizare [lei/an] cu TVA	Valoare totală [lei/an] cu TVA
Comuna Suseni	157183	3,76	591.008,08	118159	7.54	890.918,86	1.481.926,94
Comuna Joseni	174827	3,76	657.349,52	644821*	7.54	4.861.950,34	5.519.299,86
TOTAL GENERAL	332010	3,76	1.248.357,6	762980	7.54	5.752.869,2	7.001.226,8

*Cantitatea totală de canalizare în Comuna Joseni nu se poate factura, cantitatea facturată este de 126335 mc/an, în pofida faptului că este colectat o cantitate net superioară.

Populatie

1. Comuna Joseni 5.268 locuitori
2. Comuna Suseni 4.944 locuitori

1.4.3 Operatorului Regional Asociatia „AQUASERV MAROS-MUREȘ”

U.A.T Suseni si Joseni au hotarat înfiintarea unei Asociatii de dezvoltare intercomunitara de utilitati publice pentru serviciul de alimentare cu apa si de canalizare care sa poata rezolva problema gestionarii serviciului în perspectiva dezvoltarii si gestionarii investitiilor necesare pentru asigurarea unui nivel de trai ridicat comunitailor locale.

Asociatia „AQUASERV MAROS-MUREȘ” a fost constituita din asocierea a 2 (două) unitati administrativ-teritoriale membre, respectiv: comunele Suseni si Joseni din judetul Harghita. Asociatia „ AQUASERV MAROS-MUREȘ” este constituita ca persoana juridica de drept privat, cu statut de utilitate publica, pe o durata nedeterminata, conform dovezii privind disponibilitatea denumirii nr. 180718 din 04.03.2020, eliberata de Ministerul Justitiei. Sediul Asociatiei este in Romania, sat Joseni, comuna Joseni, drumul Borzont, nr. 160, jud. Harghita.

Asociatia are ca scop reglementarea, infiintarea, organizarea, finantarea, exploatarea, monitorizarea si gestionarea in comun a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare, pe raza de competenta a unitatilor administrativ-teritoriale membre, precum si realizarea in comun a proiectelor de investitii publice de interes zonal sau regional, destinate infiintarii, modernizarii si/sau dezvoltarii, dupa caz, a sistemelor de alimentare cu apa si de canalizare aferente serviciului de apa si de canalizare, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia la nivelul comunei Suseni și Joseni.

Relatia dintre aceste entitati va fi reglementata prin statutul ADI, actul constitutiv al Operatorului si Contractul de delegare a gestiunii.

1.5 Investitii in sistemele de alimentare cu apa si de canalizare din aria UAT Suseni si Joseni

La data efectuării prezentului studiu la nivelul comunei Suseni și Joseni sunt previzionate următoarele investiții pentru sectorul de apă și de canalizare:

Înființare sistem de canalizare menajeră cu epurarea apelor uzate prin Sisteme Publice Inteligente Alternative (SPIA) pentru localitățile Liban, Senetea și cartierul Heveder, în comuna Suseni, județul Harghita

Extindere și reabilitare rețea de canalizare menajeră localitatea Suseni, județul Harghita

1.6 Motivarea economico – financiară, juridică, socială și de mediu care justifică atribuirea directă a contractului de delegare

1.6.1 Motivarea economico – financiară și juridică

Potrivit analizei efectuate, gestiunea delegată și atribuirea directă a contractului de delegare operatorului regional înființat de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, astfel cum este definit la art. 2 lit. h) din Legea nr. 51/2006, republicată, cu completările ulterioare a serviciilor publice de apă, este cea mai potrivită strategie pentru scopul urmărit și anume obținerea celui mai bun raport calitate/cost și realizarea indicatorilor de performanță ai serviciilor prestate la utilizatori la nivelele de calitate și la termenele stabilite de legislația în vigoare, asigurând protecția consumatorilor.

Atribuirea directă

Gestiunea delegată se realizează prin intermediul unui contract de delegare a gestiunii încheiat între una sau mai multe unități administrativ-teritoriale (în nume propriu sau prin intermediul ADI care acționează în temeiul unui mandat), în calitate de delegatar, și un operator, calitate de delegat. Principiul pentru atribuirea unui astfel de contract de delegare a gestiunii îl constituie licitația publică, cu respectarea procedurilor aplicabile. Prin excepție, în cadrul procesului de regionalizare, s-a convenit cu Comisia Europeană cu ocazia negocierilor pentru aprobarea POS Mediu, și ulterior s-a legiferat aceasta prin OUG nr. 13/2008, ca aceste contracte de delegare a gestiunii vor fi atribuite în mod direct către Operatorul regional de unitățile administrativ-teritoriale prin intermediul ADI. Pentru ca această atribuire directă să fie permisă însă, cu respectare principiilor concurenței și transparenței impuse de cadrul legal comunitar și național, o serie de reguli trebuie să fie respectate. Conform Curții Europene de Justiție (CEJ - jurisprudența Teckal și Coname), regulile de drept comunitar privind licitațiile pot să nu fie aplicate atunci când următoarele condiții, denumite regulile „in-house”, sunt respectate simultan:

- autoritatea publică care este delegatar controlează operatorul ca și când acesta ar fi propriul sau departament (criteriul „controlului similar”) - acest criteriu a fost extins cu condiția suplimentară ca operatorul să aibă capital integral public pe toată perioada în care contractul de delegare este în vigoare;
- operatorul își desfășoară esențialul activității sale în relație cu autoritatea publică și cu autoritățile publice care îl controlează (criteriul „activității exclusive”)

Gestiunea delegată a serviciului de apă și canalizare se bazează pe o serie de argumente și criterii din care deriva avantajele acestei hotărâri:

2. Licenta de operare minim Clasa 3 pentru serviciile publice de alimentare cu apa si canalizare care deserveasc un numar mai mic sau egal de 50.000 locuitori, emisa de catre Autoritatea Nationala de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitati Publice (ANRSC).

3. Cresterea posibilitatilor de constituire a resurselor financiare necesare realizarii lucrarilor de reabilitare, extindere si modernizare a retelelor existente, respectiv din surse proprii si atrase prin programe de finantare.

4. Obtinerea unui raport pret/calitate optim pentru serviciile furnizate utilizatorilor, tinându-se seama de marimea, gradul de dezvoltare si de particularitatile economico-sociale ale localitatilor, de starea dotarilor si echipamentelor tehnico-edilitare existente si de existenta unor programe de finantare a exploatarii, întretinerii si dezvoltarii acestora.

5. Reinvestirea profitului obtinut în scopul cresterii calitatii infrastructurii si a serviciilor prestate.

Principiile privind finantarea serviciilor de utilitati publice sunt stabilite în Legea serviciilor comunitare de utilitati publice nr. 51/2006, respectiv:

1. Finantarea cheltuielilor curente pentru furnizarea/prestarea serviciilor de utilitati publice, precum si pentru întretinerea, exploatarea si functionarea sistemelor aferente se realizeaza pe criterii economice si comerciale; mijloacele materiale si financiare necesare desfasurarii activitatilor specifice fiecarui serviciu se asigura prin bugetele de venituri si cheltuieli ale operatorilor.

2. Preturile si tarifele aferente serviciilor de utilitati publice se fundamenteaza, cu respectarea metodologiei de calcul stabilite de autoritatile de reglementare competente, pe baza cheltuielilor de productie si exploatare, a cheltuielilor de întretinere si reparatii, a amortismentelor aferente capitalului imobilizat în active corporale si necorporale, a costurilor pentru protectia mediului, a costurilor financiare asociate creditelor contractate, a costurilor derivând din contractul de delegare a gestiunii, si includ o cota de profit.

Politica tarifara trebuie sa asigure, pe de o parte, sursele necesare pentru operare, dezvoltare, modernizare si/sau baza-suport a contractarii de credite rambursabile ori partial rambursabile, si, pe de alta parte, trebuie sa asigure ca nu se depasesc limitele de suportabilitate ale populatiei.

Tarifele practicate pentru serviciile de apa si de canalizare se bazeaza pe principiul acoperirii tuturor costurilor aferente activitatilor:

- a) costuri de operare;
- b) costuri de întretinere si reparatii;
- c) costuri financiare;
- d) redeventa;
- e) realizarea de investitii;
- f) plata datoriei serviciului aferente creditelor contractate (incluzând ratele scadente, dobânzile si comisioanele aferente);
- g) impozite si taxe;
- h) alte costuri.

Structura tarifelor si nivelele de tarifare trebuie sa descurajeze risipa si consumul în exces, si trebuie sa fie stabilite tinând cont de gradul de suportabilitate al consumatorilor. În cazul în care gradul de suportabilitate al consumatorilor nu permite stabilirea unor preturi si tarife fata de acestia care sa

acopere toate elementele prevazute mai sus, autoritatea publica locala va diminua elemente de cost, astfel încât echilibrul financiar sa fie mentinut si utilizatorii sa plateasca preturi si tarife la gradul de suportabilitate.

Rata de suportabilitate este reglementata prin Hotarârea de Guvern nr. 246 din 16.02.2006 pentru aprobarea Strategiei nationale privind accelerarea dezvoltarii serviciilor comunitare de utilitati publice. Strategia are ca obiectiv fundamental îndeplinirea angajamentelor care vizeaza domeniul serviciilor comunitare de utilitati publice pe care România si le-a asumat prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeana.

Rata de suportabilitate este tratata la punctul 6.3.5. din Anexa 1 la Hotarârea de Guvern si este definit astfel:

„Rata de suportabilitate este procentajul din venitul mediu lunar al familiei (gospodariei) cheltuit pe o categorie de servicii comunitare de utilitati publice (nivelul facturii medii lunare împartit la venitul mediu lunar al gospodariei exprimat în procente)”.

Formula de calcul a Ratei de suportabilitate este:

Rata de suportabilitate (%) = Total factura pe luna / Venitul mediu x 100

Nivelul general recomandat pentru rata de suportabilitate, calculata pe baza formulei anterioare, pentru serviciile de alimentare cu apa – canalizare ape uzate este de 3,5%.

Pentru verificarea ratei suportabilitatii a tarifelor, valoarea totala a facturii pe luna pentru o gospodarie se calculeaza luând în calcul urmatoarele elemente:

- a) tarifele serviciilor cu TVA;
- b) un consum mediu zilnic de apa pe persoana (orientativ 110 litri/persoana/zi în mediul urban/periurban, ceea ce inseamna 3,35 mc/persoana/luna)

La stabilirea venitului mediu lunar al unei gospodarii se utilizeaza urmatoarele elemente:

- Date statistice pentru ultimii ani privind veniturile gospodariilor în mediul urban si mediul rural la nivel national;
- Cresteri prognozate de Comisia Nationala de Prognoza (CNP) pentru judetul Harghita privind câstigurile salariale medii (<http://www.cnp.ro>).

Regulile „in-house”

Contractul de delegare va fi atribuit direct catre Operatorul regional si pentru aceasta trebuie respectate cumulativ urmatoarele reguli „in-house”, care permit derogarea de la procedurile de licitatie, astfel cum sunt ele adaptate situatiei în speta:

- a) unitatile administrativ-teritoriale exercita, prin intermediul ADI, un control comun direct asupra Operatorului regional, similar controlului exercitat asupra unui departament intern, cu o influenta dominanta asupra tuturor deciziilor strategice si/sau semnificative ale Operatorului regional (criteriul „controlului similar”);
- b) Operatorul regional desfasoara exclusiv activitati în vederea furnizarii serviciului de alimentare cu apa si de canalizare pentru acele unitati administrativ-teritoriale care i-au delegat gestiunea acestui serviciu (criteriul „activitatii exclusive”);
- c) capitalul social al Operatorului regional este detinut integral de unitati administrativ-teritoriale care sunt membre ale ADI, participarea capitalului privat fiind exclusa.

Criteriul „controlului similar”

Principalele caracteristici gestiunii directe conform cerintelor controlului similar sunt:

gestiunea pe baza unor caiete de sarcini si a regulamentului serviciului;

numirea si revocarea conducerii operatorului;

aprobarea Regulamentului de organizare si functionare (ROF) al operatorului;

aprobarea bugetului anual al operatorului.

Controlul asupra ROC este exercitat în comun de mai multe municipalitati, prin intermediul ADI, conform cadrului institutional stabilit prin Actul Constitutiv al ROC (în ceea ce priveste controlul asupra functionarii ROC) si prin Contractul de delegare având ca anexe caietul de sarcini si regulamentul serviciului (în ceea ce priveste controlul asupra executiei obligatiilor contractuale legate de gestiunea serviciului de alimentare cu apa si de canalizare).

1.6.2 Motivarea sociala

Din punct de vedere social, gestiunea delegata si atribuirea directa a contractului de delegare operatorului regional înfiintat de unitatile administrativ-teritoriale membre ale asociatiei de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare (Comuna Suseni si Comuna Joseni), va conduce la asigurarea unor servicii eficiente de alimentare cu apa potabila si de colectare a apelor de canalizare si implicit la îmbunatatirea conditiilor de viata ale locuitorilor din aceste zone si din împrejurimi (asigurarea necesarului de apa la consumatorii casnici, atât din punct de vedere cantitativ, cât si calitativ, 24 ore pe zi, colectarea controlata a apelor uzate menajere). De asemenea v-a conduce la dezvoltarea economica a unitatilor administrativ-teritoriale în care se desfasoara serviciile specifice aferente sistemelor publice de alimentare cu apa si de canalizare care fac obiectul delegarii de gestiune.

O calitate a apei potabile nesatisfacatoare poate fi cauza unor boli de natura hidrica.

1.6.3 Motivarea pentru protectia mediului

Din punct de vedere al protectiei mediului, gestiunea delegata si atribuirea directa a contractului de delegare operatorului regional înfiintat de unitatile administrativ-teritoriale membre ale asociatiei de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare (Comuna Suseni si Comuna Joseni) va avea efecte benefice în mod special asupra factorului uman, apelor freatice si solului din arealul acestei unitati administrativ-teritoriale. Asigurarea unei ape de calitate si îmbunatatirea sistemului de canalizare, conduc la protejarea sanatatii umane, în timp ce colectarea si transportul corespunzator al apelor de canalizare previn poluarea solului si a apelor freatice. Prelevarea apelor de suprafata respectiv subterane este urmarita de Administratia Nationala “Apele Romane” prin unitatile teritoriale.

Forajele din pânza freatica din bazinul hidrografic Mures se situeaza în zone distincte (zona Cristuru Secuiesc, zona Joseni, zona Remetea-Ditrau) iar pe baza datelor puse la dispozitie de “Apele Romane” Mures, se poate constata ca toate forajele monitorizate corespund, calitativ, categoriei „potabil”:

1.7 Cerinte de baza, Identificarea si descrierea riscurilor asociate solutiei optime

La întocmirea prezentului Studiu de Oportunitate privind gestiunea delegata si atribuirea directa a contractului de delegare operatorului regional înfiintat de unitatile administrativ-teritoriale membre ale asociatiei de dezvoltare intercomunitara au stat la baza urmatoarele cerinte fundamentale, si anume premise:

- universalitate;
- continuitate din punct de vedere calitativ si cantitativ;
- adaptabilitate la cerintele utilizatorilor;
- accesibilitate egala si nediscriminatorie la serviciul public;
- transparenta decizionala si protectia utilizatorilor.
- satisfacerea cerintelor cantitative si calitative ale utilizatorilor;
- sanatatea populatiei si calitatea vietii;
- protectia utilizatorilor;
- functionarea optima, în conditii de siguranta a persoanelor si a serviciului, de rentabilitate si eficienta economica a constructiilor, instalatiilor, echipamentelor si dotarilor, corespunzator parametrilor tehnologici proiectati si în conformitate cu caietele de sarcini, cu instructiunile de exploatare si cu regulamentele serviciilor;
- introducerea unor metode moderne de management;
- introducerea unor metode moderne de elaborare si implementare a strategiilor, politicilor, programelor si/sau proiectelor din sfera serviciilor de utilitati publice;
- dezvoltarea durabila, protejarea si valorificarea domeniului public si privat al unitatilor administrativ-teritoriale si protectia si conservarea mediului, în conformitate cu reglementarile specifice în vigoare;
- informarea si consultarea colectivitatilor locale beneficiare ale acestor servicii;

Având în vedere analiza efectuata în prezentul Studiu de Oportunitate asupra situatiei actuale a sistemelor publice de apa si canalizare din Comuna Suseni si Comuna Joseni, este evident ca asigurarea furnizării serviciului prin operatorul regional reprezinta solutia cea mai potrivita pentru obtinerea celui mai bun raport calitate/cost si realizarea indicatorilor de performanta ai serviciilor prestate la utilizatori (indicatori de iesire) la nivelele de calitate si la termenele stabilite de legislatia în vigoare si de Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara, cu cel mai mic tarif posibil – în conditii care sa permita efectivitatea si corectia neconformitatilor concomitent cu asigurarea protectiei consumatorilor.

1.7.1 Principalele categorii de riscuri sunt reprezentate de:

- riscul de finantare,
- riscuri legate cadrul legislativ,
- riscul de proiectare si constructie,
- riscul ca cererea de utilizare sa fie mai mica decat estimarile,
- riscul asociat protectiei mediului,

- riscul de aparitie al unei situatii de forta majora,
- risc operational si al asigurarii nivelului de performanta,
- riscul schimbarii legislative,
- riscul uzurii morale si al necesitatii modernizarii,
- riscul specific proiectului.

Trebuie avuta in vedere si eventuala sincronizare / succesiune a elementelor de risc.

Asa cum am mentionat si mai sus, dintre aceste categorii de riscuri putem detalia unele componente, cum ar fi riscurile de finantare, cadru legislativ, proiectare, executie sau exploatare.

Dintre riscurile legate de finantarea lucrarilor mentionam:

- capacitatea de finantare sub valoarea si ritmul stabilit la intocmirea contractului (capabilitatea investitorului / organismului financiar);
- modificarea regimului taxelor si impozitelor conform cu legislatia romana;
- aparitia necesitatii finantarii unor lucrari suplimentare fata de cele initial prevazute;
- riscul de finantare excesiva sau insuficienta.

Cadrul Legislativ

În momentul de fata exista legislatie specifica care sa permita gestiune delegata si atribuirea direct a contractul de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apa si de canalizare, inclusiv concesiunea sistemelor de alimentare cu apa si de canalizare aferente acestuia, operatorilor regionali înfiintati de unitatile administrativ-teritoriale membre ale unei asociatii de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare, astfel cum acestia sunt definiti la art. 2 lit. h) din Legea nr. 51/2006, republicata, cu completarile ulterioare.

Riscuri legate de proiectarea lucrarilor:

- armonizarea operationala in perioada post-executie a componentelor vechi si noi sau reabilitate ale sistemului de alimentare cu apa si canalizare;
- aparitia de intarzieri la obtinerea avizelor si aprobarilor necesare;
- alte riscuri legate de eventualele inexactitati referitoare la datele de proiectare puse la dispozitie de catre beneficiar;

Riscuri legate de exploatarea lucrarilor si operarea sistemelor de apa:

- intarzierea sau amanarea receptiei cu influente asupra punerii in functiune;
- diminuarea cerintelor de apa potabila sau de apa uzata facturata fata de prevederile initiale;
- riscul ca operatorul sa nu poata asigura cerintele de apa contractate sau calitatea acestora, ca urmare a unor defectiuni majore la acele parti ale sistemului care nu au fost modernizate;
- modificari ale parametrilor apelor de sursa (poluari accidentale ale surselor) si / sau a parametrilor apelor uzate ce trebuiesc epurate;
- tarifele pentru serviciile de alimentare cu apa si canalizare sa fie in vecinatatea sau chiar peste limita de acceptabilitate si/sau suportabilitate a populatiei, cu cresterea inerenta a riscului de neincasare;

- eventualele efecte ale inflatiei (in cazul in care acestea nu au fost prevazute in contract in mod corespunzator).

Riscuri privind investitia:

- subevaluarea anumitor lucrari ascunse;
- întârzieri în realizarea investitiei;

Riscurile de piata pot fi generate de inrautatarea conditiilor economice generale din tara sau strainatate, de existenta unor solutii alternative pentru utilizatorii serviciilor din categoria de referinta, precum si de riscul schimbarii demografice sau modificarii structurii activitatilor economice.

Veniturile preconizate

Calculul economiei anuale ca urmare a derularii unor investitii se va efectua folosind preturi actuale (costul energiei, costul materialelor de reparatii, salariile si taxele sociale. Trebuie avut în vedere si faptul ca preturi vor creste in perioada urmatoare ca urmare a tendintei de aliniere a acestora la preturile din Uniunea Europeana).

Pentru ca activitatea Operatorului Regional sa fie cea scontata trebuie avute in vedere o serie de ipoteze cum ar fi:

- Aparitia unor fenomene de poluare
- Pierderi in reseaua de alimentare cu apa
- Calitatea instabila a apei datorita starii tehnice a instalatiilor existente
- Lucrarile efectuate nu sunt de calitatea asteptata

1.8 Concluzii si recomandari

Se apreciaza ca gestiunea delegata si atribuirea directa a contractului de delegare operatorului regional înfiintat de unitatile administrativ-teritoriale membre ale asociatiei de dezvoltare intercomunitara „ AQUASERV MAROS-MUREȘ” cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apa si de canalizare este solutia optima si va asigura posibilitatea dezvoltarii si modernizarii sistemului de alimentare cu apa si de canalizare pe urmatoarele principii:

a) tarificarea echitabila;

b) rentabilitatea, calitatea si eficienta serviciului;

c) solidaritatea utilizatorilor reflectata în strategia tarifara;

d) transparenta si responsabilitatea publica, incluzând consultarea cu patronatele, sindicatetele, utilizatorii si cu asociatiile reprezentative ale acestora;

e) adaptabilitatea la cerintele utilizatorilor;

1.8.1 Recomandari

Delegarea gestiunii serviciului prin atribuirea directa a contractului de delegare operatorului regional înfiintat de unitatile administrativ-teritoriale membre ale asociatiei de dezvoltare intercomunitara „

AQUASERV MAROS-MUREȘ” se va face cu respectarea urmatoarelor acte normative în vigoare la data întocmirii prezentului Studiu de Oportunitate.

Actul Constitutiv al Operatorului regional prevede obligatia asumata de unitatile administrativ-teritoriale actionare ca Operatorul are capital integral public si ca acesta va ramâne integral public pe toata durata Contractului de delegare.

Legislatie primara

☒ Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificarile si completarile ulterioare;

☒ Legea nr. 273/2006 privind finantele publice locale, cu modificarile si completarile ulterioare;

☒ Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilitati publice, cu modificarile si completarile ulterioare;

☒ Legea nr. 241/2006 a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare, cu modificarile si completarile ulterioare;

☒ Legea nr. 31/1990 republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, privind societatile, care este aplicabila în ceea ce priveste organizarea si functionarea Operatorului Regional (ROC);

☒ Ordonanta Guvernului nr. 26/2000 privind asociatiile si fundatiile, cu modificările și completările ulterioare;

☒ Ordonanta Guvernului nr. 198/2005 privind constituirea, alimentarea si utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire si dezvoltare (IID) pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene si care aproba Normele pentru constituirea, alimentarea si utilizarea Fondului IID.

Legislatia secundara

☒ Hotarârea Guvernului nr. 745/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licentelor în domeniul serviciilor comunitare de utilitati publice, cu modificările și completările ulterioare;

☒ Ordinul ANRSC nr. 65/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a preturilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apa si de canalizare, cu modificările și completările ulterioare;

☒ Ordinul ANRSC nr. 88/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de alimentare cu apa si de canalizare;

☒ Ordinul ANRSC nr. 89/2007 pentru aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de alimentare cu apa si de canalizare;

☒ Ordinul ANRSC nr. 90/2007 pentru aprobarea Contractului-cadru de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare.